

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448. Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 po poł. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedziele i święta od 12—1. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie 3 zł., z odnośnieniem i przesyłką pocztową 3 zł. 50 gr., za granicą 6 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 10 gr., CENA OGŁOSZENIA: za wiersz milim. przed tekstem 20 gr. i w tekście 40 gr., za tekstem 10 groszy. W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25%, zagranicą o 50%, drożej. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Konto czekowe w P. K. O. № 36157.

Baczność Wilnianie!

w sklepie, win, wódek i towarów spożywczych
WĘCEWICZA i ZWIEDRYŃSKIEGO
 przy ul. A. Mickiewicza 7.
wyprzedaż likierów
 do 1-go lutego 50% niżej kosztu
pół litra wyborowego likieru
2 zł. 90 gr. 565-1

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

Konferencja w sprawie gdańskiej u marszałka Trąpczyńskiego.

Wezorem o g. 6 ej po poł. odbyło się w salonach p. marszałka Trąpczyńskiego zebranie dyskusyjne poświęcone zagadnieniu zatargu z Gdańskiem. Pierwszy zabrał głos p. marszałek Trąpczyński, oświadczając się za wypowiedzeniem Gdańskowi umowy Warszawskiej a zwłaszcza umowy celnej b. dla państwa polskiego kosztownej. P. marszałek podniósł dalej niernormalność stosunku Gdańska do Polski i nawoływał do zorganizowania społeczeństwa przeciwko akcji Hakatyetów gdańskich. Wojewoda Pomorski p. Wachowiak wysunął konieczność ścisłego strzeżenia granicy polsko-gdańskiej, domagając się energicznego stanowiska rządu wobec Gdańska.

P. Pluciński, urzędujący w ciągu 9 lat w Gdańsku jako komisarz generalny Rzplitej, twierdził, że sprawy gdańskie załatwiają się nie w Gdańsku a w Londynie. Umowy z Gdańskiem zawierane były pod presją, w bardzo ciężkich dla państwa chwilach, gdyśmy mieli na karku Górny Śląsk i sprawę Wilna. Konwencję Paryską podpisano w Spa w chwili najeźża bolszewików.

Jeżeli chodzi o umowę celną, to można ją naprawić choćby dla tego, że wygasła w dniu 1-go stycznia r. b. Co do spraw pocztowych, to kwestje te wielokrotnie były omawiane w Lidze Narodów i do tej pory konkretnie nie zostały zdecydowane.

Nasze stanowisko w sprawie skrzynek pocztowych, musi się uznać za słuszne w myśl konwencji Warszawskiej.

Podpisanie pożyczki amerykańskiej.

Posel polski w Waszyngtonie p. Wróblewski, podpisał w dniu 12 b. m. opeję na pożyczkę do 50 milionów dolarów. Termin upływa 15 lutego.

Podpisanie opeji należy uważać za wielki sukces polski w Ameryce, gdyż dowodzi to o zaufaniu do nas amerykańskiego kapitału.

Komisja budżetowa.

Na poniedziałkowym posiedzeniu komisji budżetowej sejm, premier przedstawił stan finansowy państwa.

Narady lewicy.

Dnia 15-go odbyło się posiedzenie komisji porozumiewawczej lewicy (PPS, NPR, Wyzwolenia i grupy Bryła), celem ujednostajnienia taktyki wobec groźby przedłużenia 8-godzinnego dnia pracy.

Osobno obradowała komisja parlamentarna NPR, która z powodu sprawy 8-godzinnego dnia pracy, jak i niezadowolenia ministra pracy p. Sokala, postanowiła zastrzyć taktykę wobec rządu.

Wyjazd posła Kętrzyńskiego do Moskwy.

Posel nasz przy rządzie Sowieckim p. Kętrzyński, wyjeżdża dnia 16-go do Moskwy.

Sprawa Gdańska.

WARSZAWA, 15.I. (A.W.). Zatarg polsko-gdański nie uległ w ciągu ostatku żadnej zmianie. Rząd polski przedłożył Wysokiego Komisarzowi cały materiał, dotyczący zajęcia, więc noty, protesty i swoją opeję. Rząd polski zajmuje w tej chwili stanowisko wysoce ostrożne. Szef Sekcji informacyjnej Ligi Narodów, Colban, który bawi w Warszawie, został dokładnie poinformowany przez rząd polski o całym przebiegu zajęcia. W czwartek wieczorem p. Colban wyjeżdża do Genewy przez Gdańsk. Przed wyjazdem p. Colban odbył dłuższą konferencję z min. Thugutem. Na miejscu w Gdańsku sytuacja się nie zmieniła. Skrzyńki poczty polskiej napełniane są codziennie korespondencją. W pol-

skich urzędach pocztowych rozbrzmiewa mowa niemiecka, co dowodzi, że Niemcy korzystają gremjalnie z usług poczty polskiej. W mieście daje się zauważyć duży napływ młodych ludzi z Prus Wschodnich. Podobno są to zamaskowani członkowie bojówek niemieckich.

Konferencja u premiera.

WARSZAWA. Premier konferował z przedstawicielami państw reprezentowanych w Lidze Narodów w sprawach związanych z obecną sytuacją w Gdańsku. Najdłuższą trwała konferencja z posłem angielskim p. Max Mullerem, z którym, według wszelkiego prawdopodobieństwa, omawiał kwestję ewentualnego odwołania komisarza MacDonella.

Generalny komisarz w Gdańsku.

GDANSK, 15.I. Z kancelarii Generalnego Komisarza w Gdańsku donoszą, że sytuacja nie uległa dotychczas ani pogorszeniu, ani polepszeniu.

Minister Strassburger, który w południe odbył z Wysokim Komisarzem Mac Donellem rozmowę najciszej poufną i wykazywał mu raz jeszcze konsekwencje, mogące wyniknąć z upoważnienia Senatu do usunięcia skrzynek pocztowych.

Wobec uspokajających późniejszych wiadomości, nie uważał minister za wskazane udać się dziś do Warszawy pociągiem pociągami, lecz pozostał w Gdańsku.

Wysoki Komisarz powiadomił Senat gdański, że zwrócił się do Ligi Narodów o wydanie ostatecznej decyzji. Wydaje się nieprawdopodobne, ażeby decyzja ta zapasę mogła natychmiast. Trzeba będzie najprawdopodobniej na nią czekać kilka dni.

Według informacji zasięgniętych z oficjalnych kół gdańskich, dążących do odprężenia sytuacji i do ugodowego załatwienia sporu, udał się dziś wieczorem prezydent Sahm, po posiedzeniu Sejmu, do Wysokiego Komisarza, z którym konferował dłuższy czas.

Przygoda p. Strassburgera.

WARSZAWA. Wobec tego, że nieprzybycie p. Strassburgera wezorem do Warszawy aeroplanem komentowano w sposób najrozmaitszy, zamieszczamy wyjaśnienie dyrektora „Polskiego aerolloydu”, dra Wygarda; z wyjaśnienia wynika, że p. Strassburger wyleciał samolotem specjalnie dla przygotowanego przez pilota Szwejkowskiego. W drodze natrafiono na tak silną mgłę, że pilot podróz przerwał i zawrócił do Gdańska.

Walka Herriota z kościołem.

PARYŻ, 15.I. — P. Herriot zamierza wystąpić na drogę administracyjną przeciwko areybiskupowi strassburskiemu p. Roche'owi z powodu ogłoszenia listu pasterskiego w sprawie antykościelnych zamierzeń rządu. Postępowanie to ma się opierać na konkordacie, któremu podlegają duchowni w Alza-

ji, jako otrzymujący pobory od rządu. Rząd p. Herriota zamierza w ten sposób usunąć areybisk. Roche'a z jego stanowiska.

Cała Francja oczekuje z ogromnym napięciem wyniku tej niebywałej walki p. Herriota przeciw Kościołowi.

Zabiegi sowieckie.

LONDYN, 15.I. „Daily Express” twierdzi, że dyplomacja sowiecka wysłała się, aby niedopuszczyć do przystąpienia Polski do bloku bałtyckiego.

Twierdzi również, że bolszewicy gotowi dać Polsce poważne koncesje ekonomiczne.

Patryarcha Konstantyn.

BUKARESZT, 15.I. Pogłoski o rzekomym wydaleniu patryarchy Konstantyna przez rząd turecki, okazały się pozabawionymi podstaw. Patryarcha w dalszym ciągu przebywa w Konstantynopolu i są ro-

Sejm i Rząd.

Zaciągnięto pożyczki zagran.

W n-rze 118 „Dziennika ustaw” ogłoszono rozporządzenie o zaciągnięciu pożyczki zagranicznej, która ma służyć skarbowi państwa dla dokonania inwestycji bankowych, oraz za akcję kredytową dla życia gospodarczego. Celem zrealizowania tej pożyczki, zarządkono wypuszczenie obligacji państwowych do sumy 275 milionów zł. na 20 lat z oprocentowaniem nie wyższym niż 6%. Rozporządzenie upoważnia ministra skarbu do za-

Co mówią w Gdańsku?

GDANSK, 15.I. (A.W.) Wiadomość o zaostreniu się konfliktu wywołała w mieście zdenerwowanie. Daje się one odczuć w tutejszej prasie niemieckiej i u inspirowanych ją czytelników. Zdenerwowanie prasy ujawnia się przede wszystkim w tonie, w jakim omawiane są wieści, oraz głosy prasy warszawskiej o wymianie zdań między Wysokim Komisarzem, a ministrem Strassburgerem. „Danziger Allgemeine Zeitung” i „Danziger Neueste Nachrichten” podają za prasą polską wiadomość o przebiegu rozmowy Wysokiego Komisarza z min. Strassburgerem i apelują do Wysokiego Komisarza, aby spełnił swój obowiązek i wydał decyzję przychylną dla Gdańska. W artykułach prasy gdańskiej widoczna jest chęć wywarcia presji na Wysokiego Komisarza, przyczem głosy prasy polskiej pod jego adresem są celowo przedstawiane tak, aby go nieprzychylnie usposobić dla Polski. „Danziger Neueste Nachrichten” ostro krytykują wyjaśnienia min. Thuguta, przyczem pismo usiłuje zasłonić Gdańsk powagą Ligi Narodów, jako protektora wolnego miasta. Jest wszakże widoczne, że zdecydowane stanowisko rządu polskiego poważnie niepokoi Gdańsk. „Danziger Neueste Nachrichten” powstają przeciwko przemówieniu min. Skrzyńskiego, atakując w szczególności jego oświadczenie, że Gdańsk jest pod protektorem Polski. Pismo wciąż usiłuje udowodnić, że Gdańsk jest państwem samodzielnym i zupełnie niezależnym. Artykuł kończy się zapewnięciem, że cała ludność Gdańska stoi solidarnie za senatem.

spraw kresowych przy Prezydium Rady Ministrów p. Zabiersowski. Konferencja rozpatrywała referat p. Zabiersowskiego dotyczący sposobów przeprowadzenia akcji odbudowy w tempie jaknajbardziej przyspieszonym i skutecznym. Narazie powzięto uchwałę w sprawie wykorzystania lasów państwowych na potrzeby ludności. Dalszy ciąg konferencji jutro o godz. 5-tej popołudniu.

Pogłoski Sejmowe.

Pisma stołeczne podają pogłoskę o zamiarze Rządu odwołania generałów: Januszajtisa, Olszewskiego i Młodzianowskiego ze stanowisk wojewodów w Brześciu, Łucku i Nowogródku i mianowania z powrotem na ich miejsce wojewodów cywilnych. W sferach rządowych tłumaczą ten zamiar tem, iż zadania, które oni mieli do spełnienia, są dzisiaj, wobec zmienionych warunków, nieaktualne.

Zycie ekonomiczne.

Srebrne jedno-złotówki.

W Mennicy Państwowej odbywa się obecnie sprawozdanie nadeszłego z Paryża 1 szego transportu monet srebrnych 1-złotowych. Jedno-złotówki srebrne łącznie z nowym transportem 2-złotówek zaczęły wpływać do obiegu w 2 ej połowie b. m., w większej zaś ilości puszczane będą w obieg przy wypłacie lutowej pensji urzędnikom.

Nowela do ustawy o podatku obrotowym.

Ministerstwo skarbu opracowało nowelę do ustawy o podatku obrotowym, która wprowadza pewne zmiany w opodatkowaniu handlu i przemysłu. Projekt m-stwa skarbu był przedmiotem obrad międzyministerialnej konferencji z udziałem przedstawicieli min. przemysłu i handlu, poczem po uzgodnieniu wniesiony zostanie na radę ministrów i w najbliższej przyszłości wpłynie do sejmu.

Związek Ludowo-Narodowy.

KOMUNIKAT.

Zebrań Zarządu Wojewódzkiego odbędzie się dziś o g. 7 w. w lokalu sekretariatu (ul. Dominikańska Nr. 4).

Zebrań Zarządów wszystkich kół dzielnicowych Zw. Lud. - Nar. m. Wilna, odbędzie się w niedzielę dnia 18-go bm. o g. 12 i pół po poł. w lokalu Sekretariatu przy ul. Dominikańskiej Nr. 4.

Referat polityczny wygłosi poseł Zwierzynski. Wobec tego, że zebranie będzie musiało omówić szereg bardzo ważnych spraw organizacyjnych, wszyscy członkowie zarządów kół winni stawić się bezwzględnie.

Jednocześnie zaznacza się, że wstęp wolny tylko dla członków zarządów, zaś dla gości wyłącznie za zaproszeniami.

Koło dz. „Snipiszki”, w niedzielę, dnia 18 b. m., urządza zbiorową wycieczkę dla swych członków i sympatyków do Bazyliki.

Zbiórka o godz. 12 m. 30 w lokalu Sekretariatu Koła ul. Mostowa 16.

Komplety froeblovskie dla dzieci

od 5-ciu do 8-miu lat pod kierunkiem rutynowanej nauczycielki, znającej obcojęzyki Kalwaryjska 15, m. 3. M. Winieca.

warcia w zagranicznym konsorcjum bankowym umowy w sprawie odstąpienia mu tych obligacji po kursie, jaki osiągnie.

Odbudowa województw wschodnich.

Wezorem wieczorem odbyła się w Prezydium Rady Ministrów konferencja pod przewodnictwem p. ministra Thugutta w sprawie odbudowy województw wschodnich, w której brali udział podsekretarz stanu w M-stwie Spraw Wewnętrznych p. Smółski, kierownik M-stwa Robót Publ. inż. Rybczyński, generalny dyrektor odbudowy inż. Kruk, urzędnik do

Zatarg Gdański.

Punkt ciężkości polityki polskiej leży dzisiaj nad Bałtykiem: w Helsińgforsie rozpoczyna się w dniu dzisiejszym konferencja państw nadbałtyckich, od pomysłu przebiegu której zależy wytworzenie poważnego bloku antybolszewickiego, w Gdańsku rozstrzyga się pytanie, czy żeby krzyżackie struszą się o potęgę polską, czy też zawdzięczając intrygom angielskim, Bałtyk dla Polski jeszcze na długie lata będzie zamknięty. Jest to zagadnienie dla Polski tak doniosłe, że nie dziwnego, że cała prasa polska stawia ją na naczelnym miejscu. Dla zorientowania się w opinii społeczeństwa polskiego zastawiamy charakterystyczniejsze zdania z ostatnich chwil.

Pisze więc „Gaz. Poranna“:

„Wypadki rozgrywają się z błyskawiczną szybkością. W piątek powrócił z Londynu wysoki komisarz Ligi Narod. Mac Donnell. Wprawdzie nakłaniał on senat gdański do dania zadośćuczynienia rządowi polskiemu, ale deklaracja gdańska nosiła formę daleką od upokorzenia się gniazda butnej hakaty.

Rząd polski przepojony dążeniami pokojowymi uznał deklarację za wystarczającą. Naraził się dlatego z kilku stron na ostre zarzuty, może nawet spowodował ten dalsze rozwinięcie się hakaty gdańskiej.

Ale nie pora dziś na rekryminacje.

Zadanie wczorajsze W. Komisarza Ligi Narodów jest wprost prowokowaniem Polski“.

Wobec tego, że

p. Mac Donnell podrywa ambicje hakaty gdańskiej inspirowanej z Berlina. Pod jesień uznał bezprawnie suwerenność Gdańska, a wolne miasto mianuje się oddat państwem senat zaś rządem. W sprawie organizowania poczty zajął stanowisko jednostronne, aprobując całkowicie stanowisko Gdańska.

W. Komisarz Mac Donnell stał się w ten sposób zarzewiem i trzeźni“.

„Gaz. Warsz.“ pisze:

„Polska nie dąży do zaostrezenia stosunków na terenie gdańskim. Zachowaniem swem wykazała tak dalece posuniętą cierpliwość, że w tej mierze nie mogą ją spotkać żadne zarzuty. Wszelka cierpliwość ma jednak swoje granice. Jaskrawa samowola i gwałt w konflikcie pocztowym mogą stworzyć taką sytuację, że rząd polski nie będzie mógł cofnąć się w obronie godności państwa przed użyciem jaknajbardziej energicznych środków.

Państwo polskie w żadnym wypadku nie pozwoli na gwałcenie jej praw i godności. Jeżeli p. Mac Donnell i Senat gdański nie cofną się przed zamierzonym gwałtem „siła odparcia będzie równa sile gwałtu“.

„Kurjer Warszawski“ pisze:

„Czytelnicy nasi wiedzą, że nie uprawiając tu nigdy t. zw. „harpolityki“, dopominaliśmy się jednak w sprawie gdańskiej o politykę, dążącą zarówno do ostrożnego wyjaśnienia zasadniczego stosunku prawnego Gdańska do Polski, dziś „rozstrzygniętego“ niedorzeczną a samowolną uchwałą p. Mac Donnells, jak do usunięcia możliwości stałego pieniądza ze strony władz gdańskich. Na to jednak żaden rząd polski dotychczas nie miał odwagi“.

„Rozwój“ łódzki dowodzi, że

„Rząd nasz nie powinien był zgodzić się na żadne kompromisy i ani na jotę nie odstępować od zadań objętych notą generalnego komisarza i z całą bezwzględnością domagać się pełnego zadośćuczynienia.

Żadnych ustępstw!

O ile by zaś senat gdański nie chciał wykonać podyktowanych mu warunków, to wówczas z faktu tego należałoby wyciągnąć jaknajdalej idące konsekwencje i własnymi siłami zastosować takie środki, któreby raz na zawsze zapewniły bezpieczeństwo naszym obywateli i mienia, oraz aby godność państwa naszego była zawsze należycie poszanowana.

Czas już skończyć z tą wieczną ustępliwością Rządu, ośmieszającą

nas w obliczu całego świata, a wszelkie poczynania nasze powinny mocno zaakcentować znaczenie Polski jako mocarstwa, co tem samem zapobiegnie różnego rodzaju szykanom ze strony naszych wrogów“.

Nawet „Kurjer Polski“, organ p. Skrzyńskiego wyprowadzony został z równowagi duchowej i pisze:

„Liga Narodów — o mało nie powiedzieliśmy Angliji — nie ma szczęścia do wysokich komisarzy w Gdańsku. Nie zdarzyło się dotąd, żeby na stanowisko to powołany był człowiek, posiadający wszystkie warunki do pełnienia tak ważnej funkcji. Sir Reginald Tower, gen. Haking, p. Mac Donnell — linja, wykreślona temi nazwiskami nie prowadzi doprawdy w górę“.

„Głos Narodu“ zwraca uwagę na tenor not senatu gdańskiego.

„We wszystkich notach senat gdański nazywa komisarza Strassburgera przedstawicielem dyplomatycznym Polski. Wynika z tego, że Gdańsk uważa się za równorzędne, suwerenne państwo, traktujące Polskę na równi z każdym innym państwem obcym. A przecież Polska — jak to zresztą na sobotniej konferencji prasowej minister Skrzyński podniósł — jest protektorem Gdańska! Na terytorjum wolnego miasta Gdańska komisarz Polski jest tam nie ambasadorem, ale przedstawicielem polskiej władzy“.

„Kurjer Poznański“ nie widzi innego wyjścia, niż energiczne jej przecięcie.

„Należy postawić rzecz zasadniczo: każda rzecz musi się raz skończyć. Muszą się także skończyć ciągle awantury gdańskie. Chwila taka przyjdzie musi, gdzie państwo polskie będzie poproszu zmuszone do rozcięcia tego wrzodu chociażby siłą, bo innego wyjścia nie będzie. Stwierdzamy, że polityka gdańska w tym kierunku nieodwołalnie zmierza.

Ku temu rzecz idzie i tego niema co ukrywać. Nie dziś, to jutro, polityka gdańska zmusi nas do energii. I dzisiaj już, wobec historii i istoty zatargu, oraz zdecydowanej woli Gdańska, musimy liczyć się z taką, a nie inną przyszłością, i jasno postawić kwestję odpowiedzialności także wobec Ligi Narodów“.

W tym też sensie wypowiada się „Goniec Krakowski“:

„Jest to tragiczne, jak najmniej tragicznym jest fakt, że nasza polityka w sprawie dostępu do morza tak zawsze w ciągu dziejów była niedoścignięta, ślamazarna. Jakoś tak się dzieje, że szkolnictwo białoruskie, czy jakieś zjazdki z bankietami więcej absorbują umysły naszych rządów, niż problem morski, problem szerokiego oddechu mocarstwowego Rzeczypospolitej.

Przy takim ustosunkowaniu psychizmem do problemu gdańskiego my go nigdy nie wygramy. Było już kilka sytuacji korzystnych dla jego mocnego postanowienia, a wszystkie zostały zaniebane. Idealną była sytuacja, gdy Litwini zajęli Kłajpedę. Obecnie znów Prusacy gdańscy dopuścili się gwałtu“.

„Rzeczpospolita“ również jest za energicznym postępowaniem

„Państwo Polskie, jeżeli chodzi o jego honor i poszanowanie dla jego sztandarów, nie cofa się nigdy i odpowie każdemu noli me tangere, a może hands off“.

Najgroźniej może przemawia „Echo Warsz.“ gdy wola:

Czyż Polska uzjęła się, aby trwać w utrzymaniu w świetle tego pojęcia, że jest pochylem drzewem, na które nawet takie koźlatko jak Gdańsk może bezkarnie wchodzić i drwić sobie jeszcze z mocarstwowego znaczenia Polski! Dekładz to będzie tej ślamazarności rządu polskiego!

Wreszcie „Słowo Pomor.“ analizuje fakt przeprosin:

Rząd polski zapowiedział, że przyjmie „przeprosiny“, które w rzeczy samej żadnymi przeprosinami nie są.

Dziwne to. Półki p. Strassburger był w Gdańsku, noty polskie były stanowcze w tonie i nieustępliwe. Pierwsze zetknięcie się p. Strassburgera z p. Thugutem i

i Skrzyńskim zmieniło sytuację do niepoznania.

Wypuszczamy cugle z rąk w chwili, kiedy powinniśmy je przyciągnąć z całą siłą. Zamiast wymusić uznanie naszej suwerenności chwytamy się półśrodków. Stwarzamy precedensy groźne i chcemy je ugłaskać słabymi rękami.

• Dzień polityczny.

Delegacja estońska do Helsińgforsu.

Delegatami Estonji na konferencję w Helsińgforsie zostali mianowani: minister spraw zagranicznych Seljama, poseł estoński w Finlandji Gellut, oraz naczelnik wydziału administracyjnego ministerjum spraw zagranicznych Markus. Delegacja estońska razem z polską i lotewską wyjechały z Tallina do Helsińgforsu 15 b.m.

Reprezje przeciwko komunistom.

Z Oslo (Chrystjanja) komunikują, że ruch antykomunistyczny w Norwegji wzmacnia się i powstała niedawno stowarzyszenie obrony Norwegji przed niebezpieczeństwem komunistycznym cieszy się wielką popularnością. Towarzystwo wydało odezwę nawołującą wszystkich warstwy społeczeństwa do walki z komunizmem i agitacja wywrotowa. Premier ministrów Mowinkel i minister Knudsen zapisali się na członków towarzystwa.

Sąd najwyższy skazał na 6 miesięcy robót przymusowych wydawcę gazety „Stormklokken“ za agitację komunistyczną w piśmie. Jest to najsurowszy wyrok w ostatnich czasach. Rząd uchylił podanie organizacji robotniczych o zwolnienie aresztowanych przedtem komunistów.

Minister Skrzyński w Rydze.

Wychodząca w Rydze „Siegodnia“ podaje wywiad swego współpracownika z ministrem Skrzyńskim. Stwierdzając na wstępie, że przyjazd ministra Skrzyńskiego, jako przedstawiciela jednego z największych państw Europy, wywołał zrozumiałe zainteresowanie i zgromadził na konferencję prasową niesłychaną ilość dziennikarzy, korespondent „Siegodnia“ podaje treść przemówienia naszego ministra, który oświadczył, że na zjeździe w Helsińgforsie będą omawiane jedynie te kwestje dotyczące wyłącznie czterech państw, które powstały w ciągu roku ubiegłego.

Celem narad jest jedynie pokój i zapewnienie bezpieczeństwa. Podróż polskiego ministra do Helsińgforsu ma za zadanie podkreślenie przyjaźni z państwami sąsiednimi.

Odpowiadając na pytania p. Skrzyńskiego zaznacza, że Polska jest zwolenniczką regulowania sporów za pomocą arbitrażów, co się zaś tyczy spraw terytorjalnych uregulowanych umowami państwowymi, to takie sprawy arbitrażowi podlegać nie mogą. Mówiąc o sprawie 6 gmin i krzywdującej ludności polską w Inflantach reformie rolnej minister oświadczył, iż kwestje te dla dobra pokoju należy poruszać jak najrzadziej.

Polska nie ma zamiaru utrudniać sytuacji rządu lotewskiego. Kwestje powyższe były jednakże przedmiotem narad z p. Mejerowiczem i trzeba mieć nadzieję, że w czasie wspólnej podróży będą znalezione sposoby dla ich uregulowania pomyślnego dla stron obu.

Sprawy polskie.

Zbliżający się termin otwarcia Międzynarodowej Wystawy Nowoczesnej Sztuki Dekoracyjnej w Paryżu 15-go kwietnia b. r., zastaje cały Paryż w fазie gorączkowych przygotowań. Sto z górą pawilonów, z których niektóre jeszcze w szkieletach, niektóre już prawie na ukończeniu — pokryło całą Esplanadę Iawalidów, przyległe wybrzeża Sekwany, ogrody i bulwary przed pałacami Sztuki, zajmując przestrzeń 28 hektarów, do której prowadzi 12 bram. Wśród tych pawilonów jest 50 francuskich, 30 cudzoziemskich, 5 dużych galerij francuskich, 5 oddanych cudzoziemcom, reszta budynków — to teatr, galerie środków komuni-kacyjnych, nadto wystawa nowoczesnej wsi francuskiej i wystawa

Dzień czwartkowy w sytuacji zmiany nie przyniósł. Po zebraniu wszystkich dokumentów w tej sprawie. Rząd polski zajął stanowisko wycozkujące rozstrzygnięcie zatargu przez Radę Ligi Narodów. W tym celu wyjechał z Warszawy do Genewy szef sekcji informacyjnej p. Colbau... via Gdańsk.

L—i.

ogrodnicza. Wreszcie Grand Palais przekształcone na salę wystawową, z których połowę oddano do dyspozycji państwu obcym.

Pawilon polski którego zręby już wznoszą, znajduje się w „Ulcy Narodów“, między pawilonami Szwecji i Holandji. Inne przestronne które zajmuje Polska: W Galerji na Inwalidach i w Grand Palais, gdzie sąsiaduje z Danją, Japonją, Holandją, częściowo z Włochami, czekają na przyjazd polskiej delegacji, która na podstawie opracowanych już szczegółowo planów, zarządzi potrzebne roboty celem przyjęcia ekspozycji.

Projekty polskiego pawilonu i urządzenie innych przestrzeni wystawowych wzbudziły w Paryżu pięknością i oryginalnością koncepcyj żywe zainteresowanie. Delegatem Rządu polskiego jest p. Jerzy Warchałowski.

Z Bolszewji.

Zinowjew zabity?

Z Królewcą donoszą, że w Petersburgu został zabity Zinowjew Apfelbaum, zabójcy zostali aresztowani.

Powyzszą wiadomość, jako pochodząca ze źródeł niemieckich goniących za sensacją, podajemy ze znakiem zapytania.

Proces prowokatora Okładzkiego.

Dnia 10 b. m. w Moskwie rozpoczął się proces prowokatora Okładzkiego, który działał w czasach Aleksandra II wydając wladzom szereg wybitnych „Narodowolców“. Oskarżają Krylenko i Feliks Kohn Okładzki, siwowlasy starzec, przyznał się, że zdradził dwa konspiracyjne mieszkania, oraz wskazał miejsce na kamienym moście, gdzie założona była bomba, że służył w przeciagu 8-eh miesięcy w żandarmerji. Od roku 1890 działalność jego kończy się i on pracuje w departamencie policji jedynie w charakterze montera.

Na tym oświadczeniu zakończono pierwszy dzień procesu.

Nadużycia w kuratorjum.

Podaliśmy onegdaj wiadomość o ujawnieniu w dziale rachuby kuratorjum szkolnego okręgu wileńskiego pewnych nadużyć, popełnionych jak się okazało przez naczelnika tego działu Pożerskiego, oraz jednego z urzędników — Jakubowskiego.

Dziś wypadnie omówić tę przykłą sprawę nieco obszerniej przedewszystkiem dlatego chociażby, by wyraźnie wskazać osoby odpowiedzialne, których występki względnie niedbalstwo nie powinno rzucić ujemnego światła na samą instytucję. Przedewszystkiem ustalmy faktyczny stan sprawy.

Wydelegowany przez wileńską izbę kontroli państwowej delegat p. Karzewski, rewidując rachunkowość kuratorjum natrafił na listę pacy, która wyglądała podejrzanie. Po bliższym zbadaniu sprawy okazało się, że lista jest fikcyjną, zaś kilkadziesiąt podpisów figurujących na niej były sfałszowane. Obok podpisów znalezione również kilka kwitów pocztowych, również sfałszowanych. Na listę powyższą podjęto z kasy skarbowej około 3 tysięcy złotych.

W dalszym ciągu ujawnił p. Karzewski szereg zwróconych przez rozmaite instytucje zaliczek, które nie były zaksięgowane i nie znajdowały się w kasie. Zaksięgowane natomiast były zaliczki, których podane w księgach instytucje zupełnie nie otrzymały. Razem takich sum było na kilkanaście tysięcy. Zapytamy o przyczynę tego rodzaju gospodarki, naczelnik rachuby Pożerski tłumaczył się niezajomością ustaw, natomiast Jakubowski przyznał się szczerze do fałszerstwa, tłumacząc się tem, że działał na żądanie

swego zwierzchnika, który potrzebował większych sum, które też niejednokrotnie podnosił z kasy.

Sprawę wobec jawnych fałszerstw i sprzeniewierzenia sierochno do prokuratoru, która zarządziła aresztowanie winowajców i onegdaj został osadzony w więzieniu na Łukiszkach naczelnik Pożerski, natomiast Jakubowski potrafił się ukryć i miejsca jego pobytu dotąd nie ustalono.

Niestety sprawa na tem się nie kończy, gdyż dalsze badania ujawniły nieprawnie wydaną asygnatę, na której mocy została podniesiona z izby skarbowej znaczniejsza suma. Asygnatę powyższą podpisał naczelnik wydziału prezydjalnego, p. Rachalski, który tłumaczył się następnie tem, iż podpisywał ją nie czytając.

Wyjaśnić tu musimy, że asygnata jest krótka, zawiera kilka wierszy i powinna być wzbudzić podejrzanie każdego, nawet laika w tych sprawach, a oś dopiero mówić o wyższym urzędniku, któremu nie wolno nie znać przepisów regulujących pracę, a tem bardziej finanse instytucji którą w pewnym dziale kieruje. Asygnata owa przeznaczona pewną sumę dla powiatu Dziśnieńskiego, lecz pobrać pieniądze miał p. Jukubowski, który nie wspólnego z powiatem Dziśnieńskim nie ma.

Przeoczyć takiej rzeczy p. Rachalskiemu nie było wolno i jeżeli dziś tłumaczy się on niezajomością przepisów lub podpisaniem bez przeczytania (asygnat!), to świadczy, iż jest conajmniej nieprzygotowanym dla zajmowania tego stanowiska, które dotąd zajmuje. Nie też dziwnego, że dziś opinia publiczna domaga stanowczo dymisji p. Rachalskiego, z którego imieniem łączą zresztą szereg innych usterek, związanych z pracą kuratorjum i stosunkami w niem panującymi.

Domagać się również musimy jaknajszybszego wyjaśnienia całej sprawy, bo dziś kursują po mieście wiadomości wprost nieprawdopodobne, a w najwyższym stopniu krzywdzące dla kuratorjum.

Tymczasem władze sądowe (dla dobra śledztwa) i izba kontroli (tajemnica służbowa) otaczają całą sprawę nimbem tajemniczości, mimowoli przyczyniając się do niepotrzebnych i wiele szkodliwych plotek.

Przy sposobności chętny również wyjaśnić naszym czytelnikom, że sprawa nie może postępować tak szybko, jakbyśmy tego wszyscy pragnęli, gdyż nasza ustawa, regulująca rewidowanie rachunkowości urzędów przez kontrolę państwową pozwala tej ostatniej operować jedynie w dziedzinie pisemnej rachunkowości, zaś wszelkie dochodzenia prowadzi inne władze. Jednakże możemy być pewni, że sprawa zostanie doprowadzoną do końca.

Kontrola już nie pierwszy raz ujawnia nadużycia, przynoszące państwu i skarbowi straty. Wystarczy przypomnieć głośną sprawę kłosewskich, nadużycie w gospodarce leśnej dyrekcji Kolejowej, strażnic granicznych, tartaku w Jeziorach, wreszcie ostatnich nadużyć w komendzie policji powiatu Wileńsko-Trookiego.

Wszystkie te sprawy ujawnione były przez wileńską izbę kontroli państwowej i uratowały skarbowi kilkadziesiąt tysięcy złotych.

Możemy zatem ze spokojem oczekiwać, że i w danym wypadku rewizja ujawni wszystkich winowajców i powoli oczyści kuratorjum z czynników niepożądanych, zapewniając tej instytucji możność normalnej i owocnej pracy.

Pewni jesteśmy, że i kuratorjum ze swej strony zrobi wszystko dla wyjaśnienia sprawy i rozproszenia niezdrowej atmosfery podejrzeń i insynuacji. P. K.

OKAZJA!

DRZEWO OPALOWE

poplite i poszczepane (dł. polan 12 lub 8 werszków. — dobra sucha sosna z domiśnią brzozy po cenie za żelazną

(wyprzedzają czasów)

za 1/4 sznita 25 złot., 1/2 sznita 50 złot., 1 szn. 100 zł. łącznie z dostawą na dziedziniec. Zamówienie wystarczy przesłać lub osobiste p. g. adr. 604-1 Wielka 22, Kawiarnia Rożnowskiego.

Uchwały w sprawie szkolnictwa białoruskiego.

Pisaliśmy już o konferencji warszawskiej z dnia 11 b. m. w sprawie szkolnictwa mniejszości narodowych, w której pomiędzy innymi wzięli udział p. minister Thugutt, kierownik ministerstwa oświaty p. Zawadzki i kurator wileński p. Gąsiorowski. Według informacji otrzymanych przez nas z miarodajnego źródła, głównym przedmiotem obrad była kwestja zastosowania w życie ustaw językowych w dziedzinie szkolnictwa białoruskiego. Ponieważ ustawa przewiduje w miejscowościach, gdzie tego będą żądali rodzice tworzenie szkół utrakwistycznych postanowiono wprowadzić w jesieni z początkiem roku szkolnego w obydwóch seminarjach w Wilnie nauki języka białoruskiego. Sprawa utworzenia seminarjum białoruskiego upadła, gdyż seminarjum potrzebne jest wówczas, gdy istnieje 500 szkół. Poniżej tej liczby seminarjum tworzyłoby zastępy nauczycieli, które nie miałyby pola do pracy. Natomiast postanowiono powołać do życia dwa kursa białoruskie na 40 słuchaczy katde, jedno w Wilnie, a drugie w Krakowie.

Początkowo kurs utworzony zostanie w Bydgoszczy, a to ze względów technicznych, gdyż jest tam wolny lokal, a następnie przeniesiony będzie do Krakowa.

Równocześnie postanowiono utworzyć katedrę białoruską w Krakowie. Pierwotny projekt ministra Thugutta utworzenia takiej katedry przy uniwersytecie wileńskim, upadł, gdyż w Wilnie katedra miałaby charakter polityczny, a w Krakowie będzie jedną z katedr slawistyki i będzie służyć celom rozwoju kultury białoruskiej.

Sprawę szkolnictwa powszechnego ureguluje rozporządzenie wykonawcze, które jest już w druku i ukaze się w dniach najbliższych.

—fh—

Kronika wileńska.

Urzędowe.

Egzamina dla urzędników. Na mocy rozporządzenia ministerstwa spraw wewnętrznych egzamina dla urzędników zostały odłożone.

Kuratorowie dla zachowania praw i majątku nieobecnych w kraju. W tych dniach Sad Okręgowy na mocy art. 1775 Ust. Post. Cyw., 86 i 88 Kod. Cyw., w brzmieniu nadanem im przez ustawę z d. 27.I.22 r. wyznaczył kuratorów, w osobie p. Wiktora Nowina-Przybylskiego, dla zachowania praw i majątku nieobecnych w kraju właścicieli nieruchomości w Wilnie, a mianowicie: ul. Świerkowa dom Nr. 38, ul. Koszykowa dom Nr. 17 i ul. Konarskiego dom Nr. 20 na Nowych Zabudowaniach oraz Wiosenna 6, Wiosenna 7 i 3-ci zaułek Polowy Nr. 7 na Antokołu.

Z miasta.

Ruch giełdowy w Wilnie. Wileńska giełda pieniężna powstała za czasów b. Litwy Środkowej obecnie, skutkiem małej funkcji i braku zapotrzebowań na akcje i papiery procentowe załadowo wegetuje.

Rynek walutowy od czasu wprowadzenia stałej waluty zamarł, gdyż przestał być interesem zarobkowym.

Konieczność jednak utrzymania giełdy pieniężnej, która by po ożywieniu się ruchu handlowego i przemysłowego, wróciła do pierwotnego swego znaczenia, nie tylko skłania radę giełdy do jej podtrzymywania, ale została rzucona myśl stworzenia giełdy towarowej, która, jako regulator cen, miała ogromne znaczenie dla kresów w szczególności w handlu zbożem i lnem. To też specjalna komisja, wyłoniona z pośród przedstawicieli kupiectwa, w skład której między innymi weszli pp. St. Wańkiewicz, dr. Wiñcza i dyr. Obieziński, została powołana do opracowania statutu i zrealizowania tej myśli.

Jednakowoż komisja ta w ostatnich dniach zdecydowała prace swe zawiesić do kwietnia, w celu wy czekania lepszych koniunktur handlowych.

Choroby zakaźne w Wilnie. W ubiegłym tygodniu zachorowało w Wilnie na tyfus brzuszny 12 (zmarło 2), płonicy 7 (zmarł 1), ospówkę 1, odrę 7, różę 1, krztusiec 6, jaglicę 8, zausznicy 5.

Izba lekarska w Wilnie. Dowiadujemy się, że w najbliższym czasie zostanie powołaną do życia przez ministerstwo na terenie Wileńszczyzny Izba Lekarska.

Organizacja zakładu dla ociemniałych. W dniu 15 b. m. odbyło się przy wojewódzkim wydziale opieki społecznej pierwsze wstępne posiedzenie w sprawie utworzenia w Wilnie centralnego zakładu dla ociemniałych. Na powyższym posiedzeniu obecni byli: specjalnie przybyła z Warszawy delegatka z Towarzystwa Opieki nad Ociemniałymi p. N. Hannowa, wice-prezydent p. Łokuciewski, naczo. wydziału opieki p. Jozz i doktorzy: Mankiewicz i Meszyński.

Po wygłoszeniu przez p. Hannową referatu w sprawie organizacji powyższego zakładu, którego na kresach dotychczas niema i otwarcia przy nim warsztatów pracy, omówiona była sprawa funduszów na powyższy cel i wagiagnie różnych samorządów, któreby wysygnowały pewne potrzebne na to sumy. W końcu posiedzenia postanowiono: a) postarać się o uzyskanie gmachu dla powyższego zakładu, b) sporządzić statystykę ociemniałych, c) w celu zainteresowania tą sprawą szerszych warstw społeczeństwa, postanowiono podnieść sprawę pomocy ociemniałym w prasie, d) omówić powyższą sprawę w ministerstwie pracy i opieki społecznej.

Sprawy miejskie.

Udział miasta Wilna w kosztach utrzymania Policji Państwowej Województwa Wileńskiego. Delegat Rządu w Wilnie zakomunikował w tych dniach Magistratowi, iż na mocy reskryptu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych koszt utrzymania Policji Państwowej Województwa Wileńskiego na rok 1925 wynoszący jak to już pisaliśmy 7.785 827 zł. i że po reparyty tej sumy udział wszystkich samorządów Województwa Wileńskiego, wynosi 1.946.457 zł., wobec czego udział w utrzymaniu Policji Państwowej przypada na miasto Wilno 634.513 zł., którą są sumę p. Delegat Rządu prosi wstawić na rok 1925 do budżetu.

Sprawy szkolne.

Ludność wiejska składa Dar dla Polskiej Macierzy Szkolnej. Niezmiernie miły dar otrzymała Polska Macierz Szkolna z. Ws. Ludność wsi Januszowo, gm. Krzywica, pow. Wilejski ofiarowała na szkołę polską, zaznaczając wyraźnie, iż na szkołę Polskiej Macierzy Szkolnej, półtora hektara ziemi i nadto zobowiązało się do wszelkiej potrzebnej robotnicy przy zwiezieniu budulec i postawieniu budynku szkolnego. Dar ten wymownym jest dowodem, jak na Kresach naszych usposobiona jest ludność wiejska, jak tam idzie uświadomienie narodowe i zrozumienie ważności pracy Polskiej Macierzy Szkolnej.

Kino „Heljos“ dla młodzieży. Zarząd T-wa Opieki Szkolnej gimnazjum im. Kr. Zygmunta Augusta uzyskał, dla uczącej się młodzieży wszystkich szkół wileńskich, zezwolenie Kuratorium Szkolnego, na odwiedzanie, w dniu 17 b. m. kinoteatru „Heljos“, wyświetlającego w tym dniu na rzecz tegoż T-wa, rozgłosny film p. t. „Dziś sięcioro Przykaza“.

Wobec znacznego procentowego ustępstwa zaoferowanego przez właścicieli kinoteatru „Heljos“, niezamozna młodzież uczelni im. Zygmunta Augusta, może uzyskać poważny zasiłek. Żałować jedynie należy, że nie wykorzystano filmu e wiele odpowiedniejszego dla młodzieży jak „Dla Ciebie Polsko—Matko nasza“.

Ogólny spis dzieci. Celem zebrania danych o liczbie dzieci w wieku szkolnym, a także młodszych dzieci, których liczba będzie

stanowiła podstawę do opracowania sieci szkolnej Kuratorium O. S. W. zarządziło ogólny spis dzieci urodzonych w roku 1911—1923.

Przygotowania do tej pracy są w pełnym biegu, obecnie wykończona jest wielka mapa Okręgu Wileńskiego w ogromnej skali 1:50000, powierzchni 16 metrów kwadratowych, oraz zwołuje się na posiatek lipca zjazd Inspektorów Szkół, w celu ostatecznego omówienia sprawy spisu.

Bardzo starannie opracowane objaśnienia dla komisarzy spisowych, którymi będą nauczyciele, oraz arkusze spisowe z uwzględnieniem najdrobniejszych danych dotyczących dziecka, lokalu szkolnego i terenu po przez który, dziecko to, do szkoły się dostaje, dają zupełną pewność, że przy dokładnym wypełnieniu arkuszy spisowych, spis da nie tylko niezbędne dane o liczbie dzieci, ich wieku, religii, przynależności narodowej, na każdy okres szkolny ale będzie wyczerpującym informatorem o ilości i jakości niezbędnych szkół powszechnych w kraju a po części nawet wierną fizjografię naszych Kresów.

Sprawy akademickie.

Młodzież Wszechpolska. W niedzielę o g. 6-ej wiecz. w lokalu Ogniska akademickiego Wielka 24, odbędzie się zebranie inauguracyjne Związku Akademickiego Młodzież Wszechpolska. Referat p. t. „Młodzież a polityka“ wygłosi prezes zarządu głównego kol. Jodziewicz. Wstęp dla wszystkich przyjaciół i sympatyków Młodzieży Wszechpolskiej—wolny.

Sprawy kolejowe.

Konferencja. Wczoraj pod przewodnictwem p. Prezesa Dyrekcji inż. Staszewskiego rozpoczęła się trzydniowa konferencja, celem wprowadzenia nowej organizacji na liniach okręgu dyrekcji wileńskiej oraz dla omówienia szeregów spraw natury technicznej i ogólnie kolejowej.

W konferencji biorą udział dyrektorowie zainteresowanych wydziałów i naczelniczy oddziałów eksploatacyjnych na linii.

Sprawy robotnicze. Z obrad obwodowego funduszu Bezrobocia. W dniu 16 b. m. odbędzie się posiedzenie obwodowego Funduszu Bezrobocia, podczas którego m. innymi będzie rozpatrywano sprawozdanie zarządu z dotychczasowej działalności, sprawa obsadzenia stanowiska kierownika Funduszu Bezrobocia i następnie rozpatrzenie wniosku o rozciągnięcie ustawy o zabezpieczeniu na wypadek bezrobocia na powiat Wileńsko-Trocki.

Odczyty.

I Odczyt prof. Pigoła. Dowiadujemy się, że prof. Stanisław Pigoń, który na święta Bożego Narodzenia przyjechał do Wilna z Francji, gdzie bawił dla studjów nad Miekiewiczem, wygłosi dwa odczyty na temat „Jak Pan Tadeusz stał się epopeją“. Odczyty odbędą się w sali Sniadekch U. S. B. w sobotę 17 b. m. o godz. 7-maj i w niedzielę 18 b. m. o godz. 6-tej z inicjatywy Koła Polonistów U. S. B.

Z życia stowarzyszeń.

Rozwój W sobotę kolejna sobotka rozwojowa. Początek o g. 8-ej. Dział koncertowy, tańce, balet.

Z koła lekarzy szpitalnych. Kolejne posiedzenie kolea lekarzy szpitalnych odbędzie się w niedzielę dnia 18 b. m. w szpitalu kolejowym na Wilezkiej Łapie. Odjazd z dyrekcji kolejowej na Pochulane kolejka o godz. 9.55. Goście mile widziani.

Poczta i Telegraf.

Stworzenie kolea funkcyjnyj poczto-telegraficznych P. M. Sz. im. Szymona Konarskiego. W dniu 13 stycznia r. b. zostało z inicjatywy Prezesa Wileńskiej Dyrekcji Poczty i Telegrafów p. Jana Popowicza, zorganizowano w Wilnie pocztowe koło Polskiej Macierzy Szkolnej, jako jedną z filij Central. Zarządu P. M. Sz. Ziemi Wschodnich w Wilnie. Koło to przyjęło nazwę: Koło funkcyjnyj poczto-telegraficznych P. M. Sz. imienia Szymona Konarskiego i postanowiło założyć czytelnię pism, urządzać odczyty i pogadanki z dziejów Polski, literatury polskiej i zwałoząc analfabetyzm w Wilnie przez organizowanie czwórek oświatowych. Działalność kolea będzie obejmowała całe miasto. Prezesem tego kolea został wybrany Prezes Jan Popowicz.

Sądy.

Z sądu rozjemczego. W dniu 14 go bm odbyło się kolejne posiedzenie sądu rozjemczego. W 7 sprawach zostało ustalono podstawowe komorne, 4 sprawy zostały umorzono wskutek zaznaczenia zgody dobrowolnej, 3 sprawy odrzucono do przeprowadzenia oględzin na miejscu.

Sprawa hotelu „Italia“ przy ul. Wielkiej z braku wyraźnego powództwa oraz kwestji formalnych została umorzona.

Zabawy.

Bal medyków odbędzie się w niedzielę 18 bm. w saloonach Apollo. Początek o g. 10 w. Zaproszenia otrzymać można u pp. gdspondyń i stud. medycyny.

Teatr, muzyka i sztuka.

Dziś w Teatrze Polskim po raz drugi grana będzie groteska Savoir „Wielka księżna i chłopiec hotelowy“ z pp. Grabowską, Jureczewską, Godlewską, Wyrwiczem, Wołojko, Purzyckim i Kurakowiczem w rolach głównych.

„Po burzy“ komedia W. de Bondy, która ześlazła z repertuaru z powodu choroby przedstawiciela głównej roli p. Bystrzyńskiego, grana będzie raz tylko jeszcze w poniedziałek.

Z operetki. Teatr Wielki jest wypełniony odczinnymi po brzegi na widełki karnawałowe, wystawionem 15cie z królewskim przepychem p. t. „Karnawał królewski“. Widowisko to, wymagające wielkiego aparatu scenicznego, dzięki sprawności i wprawie maszynistów, kończy się już o godz. 11 m. 30. „Czarująca para królewska“ wczoraj, są jak zwykle pp. Kawecka i Sempoliński. Pomysłowa reżyserja i mistrzowska gra M. Dowmunt, codziennie jest przedmiotem owacji.

Uwaga. Na sobotę dnia 17 b. m. bilety ulgowe do Teatru Wielkiego nie będą ważne, z racji wyjątkowo wielkich kosztów wystawy „Karnawału królewskiego“.

Z ruchu wydawniczego.

Pismo dla dzieci. Dzieci wileńskie, oraz całej naszej Kresów, nie mają własnego pisma, tego czynnika niesmiernie wychowawczego. Książka jest dla dziecka myślącego najmilszym przyjacielem i największą rozrywką. Pismo własne, odpowiednio redagowane i pisane językiem jasnym, przystępnym, stanowi najwyższą uciechę. Już to samo, że dziecko odbiera je stale co tydzień pod własnym adresem sprawia uciechę wielką, co dopiero jeśli do tego pisma można pisać samemu i odbierać od niego odpowiedzi. Rozumiejąc doniosłość i nieodzowną potrzebę pisma dla dzieci i młodzieży, Centralny Zarząd Polskiej Macierzy Szkolnej Z. Ws. wznowia wydawnictwo „Gwiazdki“, która w roku 1919/20 przez sześć miesięcy swego istnienia zdobyła sobie miłość i uznanie wśród swych młodych czytelników. Pierwszy numer „Gwiazdki“ ma się pojawić w dn. 25.I. 1925 r. Redaktorką odpowiedzialną będzie p. Marja Reuttówna. Wydawczynią z upoważnienia Centralnego Zarządu P. M. Sz. M. Czarkowska. Redakcja i Administracja w lokalu Centralnego Zarządu P. M. Sz. Z. Ws. Benedyktynska 2—3. Rodzicom, wychowawcom oraz nauczycielstwom szkół powszechnych polecając wydawnictwo Macierzy, życzymy mu jak najlepszego rozwoju.

Kim jest p. Sokal?

Lubelski żargonowy „Tugblat“ w tych słowach pisze o nowym ministrze pracy i opieki społecznej: „Kim jest p. Sokal? Pochodzi owszem z galicyjskiej rodziny żydowskiej. Bardzo dawno już jednak się ochrzcił...“

Tyle „Tugblat“. Żalować można, iż w kwestji daty nawrócenia min. Sokala informacje są tak dalece ogólnikowe. W każdym razie pisze „Głos Lubelski“ jednak na zasadnicze pytanie „Kim jest p. Sokal?“ daje dziennik żargonowy określony odpowiedź: ten najradkalniejszy, najskrajniejszy ideami „międzynarodowego współzycia“ minister w gabinecie p. Grabskiego „pochodzi owszem z galicyjskiej rodziny żydowskiej“.

Nie dziwnego więc, że nasza lewica taki mu okazuje zapał i entuzjazm.

CZYTAJCIE

„Głos Wileński“

Z ostatniej chwili.

Konflikt Gdański.

GDAŃSK, 15.I (Pat) „Danziger Neuste Nachrichten“ stwierdza, że wczorajsy komunikat Mac Donella jest pierwszym oficjalnym komunikatem w sprawie poczty polskiej w Gdańsku, otrzymanym przez senat gdański, senat gdański nie otrzymał jednak jeszcze dotychczas polecenia usunięcia polskich skrzynek pocztowych, jak również nie otrzymał polecenia w sprawie zarządzenia Status quo, ani też sam nie przedsięwziął dotychczas ze swej strony żadnych podobnych kroków.

Dr. Luther Kancelerzem Rzeszy.

BERLIN, 15.I. (Pat) Urzędowo donoszą, że Prezydent Republiki niemieckiej zamianował dziś wiceprezorem dr. Luthra kancelerzem i powierzył mu misję utworzenia gabinetu. Ofiejalnych wiadomości o składzie gabinetu na razie brak.

Ze świata.

Osuszenie Seudersee.

§) Holandia odzyskuje przed tysiącem z górą lat utraconą, ayzną i zaludnioną prowincję.

W 829 roku olbrzymia fala morska załaziła około 900.000 kilometrów kwadr. ziemi, burząc kilkanaście miast i sto kilkadziesiąt wiosek. Na ich miejscu pozostała odnoga morska, nazwana potem „Morzem Południowym“ (Sudersee).

Przez jedenaście stuleci sabywały po niej okrutny, łowiono ryby, na brzegach zbudowano liczne porty, od dalszego zalewu zabezpieczono kraj, otaczając odnogę groblami.

Dopiero w 1923 roku powzięto śmiały zamiar odebrania morzu ziemi przezem zabraną.

Dla dokonania tego dzieła potrzeba wybudować groblę morską długości 320 km. Ma ona się ciągnąć wzdłuż kanału, łączącego Amsterdam z Helderem, następnie przez Kooy do Ewichalonis, przecinając ujście do morza 2 i pół km. szerokie! To ostatnią część 27 kilometrów długości już wykonano w ciągu ubiegłego 1924 r.

Grobła ma 70 metrów szerokości na 6 wysokości. Jest zbudowana z materiału, który się znajduje na miejscu, mianowicie z gąbki gliny twardniejącej na słońcu, zwanej „Kamień gliny“.

Po dokonaniu olbrzymiej budowy trzeba będzie wodę usuwać, satki pomp będą pracowały przez lata, by ją przelać na przeciwną stronę zagrody, lecz olbrzymia ta robota się opłaci, jeżeli się zważy, że przestrzeń uzyskana, niższa od poziomu morza, posiada grant z natury urodzajny, zapewne użyźniony jeszcze przez wszystkie osady roślinności morskiej, złożone w przeciagu tysiąca lat.

Pohła z przed 3000 lat.

Były generalny inspektor wykopalisk egipskich, Artur Weigall, oświadczył przed kilku dniami, że odkrywając starą egipską wazę z ryecynusem, zauważył pohłę, dobrze zakonserwowaną. Ponieważ waza pochodzi z 3000 lat przed Chrystusem, przeto cały splendor starożytności spada również i na egzogodną pohłę, która miała zaszczyt pić boską krew faraonów.

TEATR POLSKI „Lutnia“

Dziś „Wielka księżna i chłopiec hotelowy“ komedia Savoir, Początek o godz. 8-ej wiecz.

Teatr Wielki (W. Pochulanka)

Dziś „Karnawał Królewski“ rewijska operetka Nelsona, z W. Kawecka, Początek o godz. 8 ej wiecz.

OFIARY

złożone w Administracji „Dziennika Wileńskiego“:
Na maszynę dla wdowy Betnienic—5 zł.
Na wpis dla uczni gimnaz. A. Miekiewicza zostawione u kierownika autobusu Nr 14107 przez B. K. 1 zł.
Na ochronę Pogotowia Ratunkowego ka naczelniku s. p. Amelji Zubowiczowej—Ludwikostwo Łukowskiej 15 zł.

KINO „HELIOS“ JEDYNY CUDO-FILM ŚWIATA

Ponieważ wyświetlony przez nas gigantyczny film cieszy się olbrzymim powodzeniem i wiele osób nie zdążyło być obecnym. Film ten pozostaje nieodwołalnie tylko na 2 dni dziś i jutro.

KINO „PIKADILLY“

Dziesięcioro Przykazań

gigantyczna atrakcja światowa

!!! Zjawisko oszałamiające i wstrząsające !!!

Kto nie widział tego arcydzieła — ten nie nie widział.

KINO „Polonia“ Dziś Premjera!

Wybitny wizerunek sezonu! KOBIETA I PIENIĄDZ dramat współczesno-salonowy w 7 akt. Znakomity odtwórca roli Winicjusza w obrazie „QUO VADIS“ Alfons Fryland i uroczą piękną Elka Brink w rolach głównych. Wspaniała wystawa. Najnowsze toalety. Zajmująca treść.

KINO „LUX“ Dziś Premjera!

Pat Patachon w arcywesołej farsie w Siódmym Niebie

Osoby: Lisa Helm, „Zeński czekoladowy proletarijst“, Holmer, „burżuj“ — fabrykant czekolady. Jerzy Holmer, „syn swego ojca“, paksażer, który robi dobre wrażenie. Inga, „Dziwoczą z busią jak malina“, Tomasz, „małż w ostateczności“, „Profesor“, dr. Magikologii z nad brzegów Missisipi. PAT ??? PATACHON ??? Ceny od 60 gr.

OGŁOSZENIE.

Dyrekcja Okręgowa Lasów Państwowych w Wilnie podaje do wiadomości o mających się odbyć przetargach stnych i za pomocą ofert piśmiennych na sprzedaż drzewa na pniu

- na zrzębach etatowych z następujących Nadleśnictw Państwowych: 1) W dniu 12 stycznia 1925 r. w Lidzie z N-ctwa Lidzkiego 16 jednostek licytacyjnych ogólnej pow. ca 10 ha, oraz z N-ctwa Trabskiego 100 jednostek licytacyjnych o ogólnej pow. ca 80 ha w drzewostanach iglastych, oraz liściastych. 2) W dniu 14 stycznia 1925 r. w m. Lidzie z N-ctwa Rożankowskiego 82 jednostki licytacyjne o ogólnej pow. ca 60 ha oraz z N-ctwa Mostowskiego 78 jednostek licytacyjnych o ogólnej pow. ca 58 ha w drzewostanach iglastych oraz liściastych. 3) W dniu 19 stycznia 1925 r. w m. Parafjanowo, pow. Duniłowiczkiego z N-ctwa Dokszyckiego 87 jednostek licytacyjnych o ogólnej pow. ca 25 ha w drzewostanach iglastych. 4) W dniu 21 stycznia 1925 r. w m. Wilno w lokalu D. O. L. P. z N-ctwa Oszmiańskiego 25 jednostek licytacyjnych o ogólnej pow. ca 16 ha w drzewostanach iglastych i liściastych, oraz niesprzedanych na poprzednich przetargach działek z innych Nadleśnictw, informacji co do których można zasięgnąć w D. O. L. P. w Wilnie. 5) W dniu 23 stycznia 1925 r. w m. Brasławiu w lokalu miejscowego urzędu gminnego z N-ctwa Brasławskiego 74 jednostek licytacyjnych ogólnej pow. ca 60 ha w drzewostanach iglastych oraz liściastych. Drzewo sprzedawane będzie za ryczałtową zapłatą bez pomiaru po ścięciu. Termin zakończenia eksploatacji zrzębów ustala się do dnia 15 kwietnia 1925 roku. Termin ostatecznej opłaty do dnia 31.XII 1925 roku. Jednostki przetargowe oglądć można na miejscu za zgłoszeniem się u odnośnych p. p. Nadleśniczych lub Leśniczych. Z warunkami przetargu, wykazem jednostek przetargowych i warunkami umowy można zapoznać się w D. O. L. P. w Wilnie (Wielka Pohulanka 24) oraz w Urzędach odnośnych Nadleśnictw w godzinach urzędowych.

Dyrekcja Okręgowa Lasów Państwowych w Wilnie.

Nr 8/VI. Wilno, 3.I 1925 r.

OSTATNIE NOWOŚCI Z DZIEDZINY NAUKI PRAWA WYDAWNICTWA INSTYTUTU WYDAWNICZEGO „BIBLIOTEKA POLSKA“ RUDOLF SOHM Instytucje, Historia i System Rzymskiego Prawa Prywatnego Przetłumaczył według 17-go wydania Dr. R. Taubenschlag i Dr. Wł. Korubski Str. 245. Cena 10 złotych Jedyny podręcznik w języku polskim, odpowiadający najnowszemu stanowi nauki prawa rzymskiego, przydatny zarówno dla młodzieży uniwersyteckiej, jak i dla prawników praktycznych. WŁADYSŁAW LEOPOLD JAWORSKI NAUKA PRAWA ADMINISTRACYJNEGO Zagadnienia Ogólne. Str. 198. Cena 4 zł. 50 gr. Dzieło to jest nie tylko ściśle prawnicze, ale i filozoficzne. Posiada ono wielkie znaczenie dla naszej literatury, ubogiej zwłaszcza w dziedzinie filozofii i prawa. Do nabycia w księgarni 10072 „BIBLIOTEKI POLSKIEJ“ WARSZAWA, Nowy Świat 23/25. Tel. 271-18 oraz we wszystkich księgarniach.

Kurs Lekcyj kalgrofi, kreślenia oraz miernictwa praktycznego wykładu Professor b. kursów miernictwa Bazylijska 1 obok Ostrej Bramy od 4-6 pop. 9 Łóżka żelazne na siatkach patentowanych, łóżeczka dziecięce angielskie, materace sprężynowe z trawy morskiej. Kuszki patentowane, otomany, szeszlony, poleca po cenie fabrycznej: B. Ł. kucjowski 18 ka, Mickiewicza 42. Urzędnikom na raty. 780 Maskaradowe kostiumy do wynajęcia. Ceny niskie. Wielka Nr. 3-10. 588 Młoda, inteligentna doświadczona osoba ze świadectwami poszukuje posady do dzieci. Zgodzi się na wyjazd. Oferty do Adm. „Dz. Wil.“ pod „Młoda“. 692-1 Mieszkania z wygodami i bez, w różnych dzielnicach do wynajęcia natychmiast, również POKOJE dla samotnych. Biuro „Informator“. Tatarska Nr. 1 m. 15 od g. 2-3 i 5-7. 692-2 Maszyna do pisania Underwood średni nowy system z abecedem polskim, 46 klawiszy do sprzedania Wisła, Dom H.-K. „Zachęta“ Portowa 8-d. Pianino do sprzedania ul. Słowackiego (była Kaukaska) d. 4 m. 5.

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dn. 30-go grudnia 1924 r. pod Nr. 1899 wciągnięto: R. H. A. 1-1899. Firma: „Frenkiel Chaja-Sora“. Siedziba w Wilnie ulica Wilkomierska Nr. 45. Przedmiot — sklep resztek białawnych. Firma istnieje od 1904 r. Właścicielka Frenkiel Chaja-Sora zam. tamże. 45

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 30-go grudnia 1924 roku pod Nr. 1898 wciągnięto: R. H. A. 1-1898. Firma: „Owsiej Tajo“. Siedziba m. Gierwiasty pow. Wileński. Przedmiot — sklep spożywczy. Firma istnieje od 1913 r. Właściciel Owsiej Tajo zam. tamże. 44

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 30-go grudnia 1924 roku pod Nr. 1900 wciągnięto: R. H. A. 1-1900. Firma: „Bejla Gordonowicz“. Siedziba m. Ostrowiec pow. Wileński. Przedmiot — sklep spożywczy i manufaktury. Firma istnieje od 1897 r. Właściciel Gordonowicz Bejla zam. tamże. 43

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 19-go grudnia 1924 roku pod Nr. 1848 wciągnięto: R. H. A. 1-1848. Firma: „Fajnberg Samuel“. Siedziba w Wilnie ul. Kolejowa Nr. 15. Przedmiot — sklep kolonialno tytoniowy. Firma istnieje od 1907 roku. Właściciel Fajnberg Samuel zam. tamże. 42

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 23-go grudnia 1924 roku pod Nr. 1873 wciągnięto: R. H. A. 1-1873. Firma: „Aronowicz Hirsza“. Siedziba w Wilnie ul. Dominikańska Nr. 17. Przedmiot — sklep spożywczo-tytoniowy. Firma istnieje od 1910 r. Właściciel Aronowicz Hirsza zam. tamże. 73

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział B, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 30-go grudnia 1924 r. pod Nr. 1890 wciągnięto: R. H. A. 1-1890. Firma: „Bersztelman Motel“. Siedziba m. Kałowska gm. Wormiańskiej. Przedmiot — pracownia krawiecka. Firma istnieje od 1920 roku. Właściciel Bersztelman Motel zam. tamże. 72

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 30 grudnia 1924 r. pod Nr. 1895 wciągnięto: R. H. A. 1-1895. Firma: „Rocha Chones“. Siedziba w Wilnie ul. Ilga Jatkowa Nr. 5. Przedmiot — sklep jarzyn. Firma istnieje od 1917 roku. Właściciel Rocha Chones zam. przy ul. Szpitalna Nr. 7. 71

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 30-go grudnia 1924 roku pod Nr. 1894 wciągnięto: R. H. A. 1-1894. Firma: „Charmac Szmuel“. Siedziba w Wilnie ul. Zawalna Nr. 57. Przedmiot — sklep spożywczo tytoniowy. Firma istnieje od 1918 roku. Właściciel Charmac Szmuel zam. tamże. 70

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 30-go grudnia 1924 roku pod Nr. 1892 wciągnięto: R. H. A. 1-1892. Firma: „Burdno Bencel“. Siedziba w Wilnie ul. Ilga Jatkowa Nr. 4. Przedmiot — jatka mięsna. Firma istnieje od 1917 roku. Właściciel Burdno Bencel zam. przy ul. Orenburskiej Nr. 36. 69

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 30-go grudnia 1924 roku pod Nr. 1893 wciągnięto: R. H. A. 1-1893. Firma: „Balawinik Bluma“. Siedziba w Wilnie ul. Zawalna Nr. 39. Przedmiot — sklep siana i słomy. Firma istnieje od 1890 r. Właściciel Balawinik Bluma zam. tamże. 68

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 27-go grudnia 1924 roku pod Nr. 1889 wciągnięto: R. H. A. 1-1889. Firma: „Sotonajo Chaim“. Siedziba w Wilnie ul. Jeziorna Nr. 3. Przedmiot — łaźnia i wanny. Firma istnieje od 1922 r. Właściciel Sotonajo Chaim zam. tamże. 67

Ogłoszenie. Do Rejestru Handlowego Dział A, Sądu Okręgowego w Wilnie w dniu 24-go grudnia 1924 roku pod Nr. 1888 wciągnięto: R. H. A. 1-1888. Firma: „Zak Mendel“. Siedziba w Wilnie ul. Rudnicka Nr. 14. Przedmiot — pracownia zeszytów. Firma istnieje od 1916 r. Właściciel Zak Mendel zam. przy ul. Zawalnej Nr. 31. 66

Dom Handlowy E. Chybiński i S-ka Mickiewicza Nr. 4.

Sprzedają hurtową i detaliczną artykułów kolonialno-spożywczych towary po cenach najniższych pierwszorzędnej jakości. 687-3

Zarząd Oficerskiej Spółdzielni Mieszkalniowej budowy własnych domków w Wilnie, zwołuje walne zebranie członków spółdzielni na dzień 22-go b. m. godzina 18-ta w D. O. P.

Porządek dzienny: 1) Sprawozdanie z czynności zarządu. 2) Sprawa wkładek. 3) Wybory uzupełniające do Zarządu i Rady Nadzorczej. 4) Wnioski. Za zarząd: (-) KOZIŃSKI Pułkownik i przewodza. 634

Zawiadomienie Nowootworzona Filja Mleczarni Józefa HEJBERA OSTSOBRANSKA 5, PASAŻ MIEJSKI Nr. 15 poleca mleko i śmietankę pasteryzowaną, masło deserowe najlepsze, serki śmietankowe. CENY NAJNIŻSZE. Z poważaniem J. HEJBER. 635

50% oszczędności przy ogrzewaniu i oświetleniu tylko 5 groszy godzinowego zużyciu opatu. Lampy naftowo-żarowe dla zewnętrznego i wewnętrznego oświetlenia od 200 do 1000 świec. Piece naftowo-żarowe i zвычайne naftowe, oraz kominki dla salonów sklepów, mieszkań i t. p. SPRZEDAŻ NA RATY. T. KREJNGIEL. WILNO, ul. Ludwisarska № 4.

AKUSZERKA W. Smiałowska Przyjmuje od godz. 9 do 19. Mickiewicza 46, m. 6. 69-5

Dr. MEDYCYNY E. Suszyński Choroby skórne i weneryczne. W. Pohulanka 2, róg Zawalnej 10-1 i 5-7. 34

Dr. MEDYCYNY E. Suszyński Choroby skórne i weneryczne. W. Pohulanka 2, róg Zawalnej 10-1 i 5-7. 34

Dr. Leon Ginsberg Choroby weneryczne, skórne. Ul. Trocka 3 róg Wileńskiej. od 8 1/2 do 11 1/2-7. 547

Dr. Blumowicz choroby weneryczne i skórne. ul. Wielka 21. 9-11 3-6. W. Z. P. 63.

Dr. W. Legiejko Choroby wewnętrzne. (Spec. płuc i żołądka). Przyjmuje od 9-11, 6 1/2-7 1/2 w. ul. Ad. Mickiewicza 21 m. 1. W. Z. P. № 17 602

Polska pracownia bielizny damskiej i męskiej. Mostowa ul. Nr. 9 m. 20 oficyna. 537-5

Pokój wynajęcia bez mebli, dla samotnego zamężnego pana. Ofiarowa 4, m. 4. 550-1

Pokój do wynajęcia dla pań. Garbarska 3, m. 15.

Przepisywanie aktów, listów handlowych, bilansów uskuteczniat tania i dokładnie. ul. Orzeszkowej 3 m. 15. 639-2 2 pompy pneumatyczne szkolne okazują do sprzedania w „Pomozy Szkolnej“ Biskupia № 12. 700-1 Stenografi wyucza istownie, szybko, jaknajdokładniej (gwarancja). Instytut Stenograficzny, Warszawa, Mokotowska 59. Zadzajcie obszernych, bezpłatnych prospektów. 930-3

Ważne dla ziemian! Poszukują majątków dla kupa w większych i mniejszych obszarach. Miejsce położenia obojętne. Dla odbudowy majątków wyrabiam długoterminowy kredyt rządowy. Witoldowa Nr. 30 a, m. 3, od godz. 10-11 i 4-6.

Zgub dnia 91 w Wilnie tezkę z następnymi dokumentami: dowód osobisty i zaświadczenie obywatelstwa wyd. na imię Filipowa Filipa, Znalazca zechce zwrócić pod adresem: N. Troki, d. Jabłoskiej. 640 Zgub książkę wojskową, wyd. przez P. K. U. Wilno, na imię Antoniego Chwedejwicza, zsm. przy ul. Karłowickiej 22—uniważnia się. 638

HUMOR. MAŁŻENSKIE DOLE I NIEDOLE. — Moja córka wczoraj powiedziała, że sobie życie edłberze przez męża. — A cóż zięć na to? — Weale go to nie wzruszyło. Zresztą on ma takie zajęcia, że dia niego życie ludzkie jest bez wartości. — A czemu on się zajmuje? — Jest szoferem.

K. DĄBROWSKA FORTEPIJANY, PIANINA UL. NIEMIECKA 3, m. 6. 179-0

Sprzedam tanio, jeżeli natychmiast i w jedno ręce: powóz (brsk) na gumow. kołach, saneczki jedn. wyjazd, drabuzak i uprzęż angielską na jednego konia. Wileńska 17 m. 9. 607-1